

การลงรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคล ในเอกสารการทะเบียนราษฎร

ส่วนการทะเบียนราษฎร

สำนักทะเบียนกลาง ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนในเรื่องการขอเพิ่มวัน หรือวันและเดือนเกิดในเอกสารการทะเบียนราษฎร ว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนไม่รับคำร้องดำเนินการ หรือเรียกพยานเอกสารที่ผู้ร้องไม่อาจนำมาแสดงได้ รวมทั้งได้รับข้อหาหรือจากสำนักทะเบียนหลายแห่งเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการลงรายการหรือแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรให้สำนักทะเบียนทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

1. เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 ให้นายทะเบียนปฏิบัติ ดังนี้

1.1 กรณีผู้ยื่นคำร้องนำเอกสารราชการไม่ว่าเอกสารดังกล่าวจะจัดทำก่อนหรือหลังการจัดทำทะเบียนราษฎรมาแสดงต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารดังกล่าวและสอบสวนผู้ร้องเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาหากเห็นว่าเอกสารดังกล่าวเชื่อถือได้ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

1.2 กรณีผู้ยื่นคำร้องไม่มีเอกสารราชการมาแสดง แต่มีพยานบุคคลผู้รู้เห็นการเกิด ซึ่งสามารถยืนยันข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเกิดวันเดือนปีใดให้นายทะเบียนสอบสวนผู้ร้องและพยานบุคคลแล้วรวบรวมหลักฐานเสนอนายอำเภอพร้อมด้วยความเห็น เมื่อนายอำเภอพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ให้นายอำเภอสั่งนายทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

1.3 กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นหรือนายอำเภอ พิจารณาแล้วเห็นว่าพยานเอกสารหรือพยานบุคคลไม่น่าเชื่อถือและพิจารณาไม่อนุญาตให้แก้ไขรายการ ให้นายทะเบียนแจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบเป็นหนังสือพร้อมระบุเหตุผล (ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ) สิทธิในการอุทธรณ์การยื่นอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์

2. กรณีผู้ยื่นคำร้องอ้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 16 โดยที่ผู้ร้องไม่ทราบวันเกิด หรือวันและเดือนเกิด แต่ประสงค์ให้นายทะเบียนระบุเป็นวันที่ 1 มกราคมของปี หรือวันที่ 1 ของเดือนนั้นนายทะเบียนไม่สามารถดำเนินการแก้ไขรายการได้ เนื่องจากกรณีตามมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นการกำหนดในเรื่องการนับอายุบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหาการโต้แย้งทางข้อกฎหมาย มิใช่ข้อเท็จจริงที่บุคคลจะนำมาอ้างเพื่อขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน

3. คำร้องของประชาชนจะต้องได้รับการพิจารณาโดยเร็วทุกราย โดยเฉพาะกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องมีเหตุผลความจำเป็นเป็นกรณีพิเศษที่จะต้องใช้รายการดังกล่าวขอให้นายทะเบียนเร่งรัดพิจารณาให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุดด้วยการปฏิเสธคำร้องของประชาชน จะต้องสั่งการโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย และจะต้องแจ้งข้อกฎหมาย ข้อพิจารณาและเหตุผลของผู้สั่งการให้ผู้ร้องทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว และห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนปฏิเสธการรับคำร้องของประชาชนเป็นเด็ดขาด

4. การเรียกตรวจพยานหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลเพื่อพิจารณาดำเนินการตามคำร้องให้ค้ำึงถึงสภาพข้อเท็จจริงและความเป็นไปได้ของผู้ร้องในการแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นสำคัญมิใช่เรียกหลักฐานตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ หรือเรียกหลักฐานเกินกว่ากฎหมายกำหนดหรือเรียกพยานหลักฐานที่ผู้ร้องไม่สามารถนำมาแสดงได้ หากจำเป็นต้องตรวจสอบและขอหลักฐานจากสำนักทะเบียนหรือหน่วยงานอื่น ให้นายทะเบียนที่รับคำร้องรับเป็นภาระในการดำเนินการให้โดยไม่ชักช้าเว้นแต่ผู้ร้องมีความประสงค์ที่จะดำเนินการเอง